

Directorate General I –Legal Affairs
21 November 2005

**Programme against Corruption and Organised Crime in South-eastern Europe (PACO)
Implementation of Anti-corruption Plans in South-east Europe (Impact)**

**THE DRAFT NATIONAL PROGRAM FOR THE SUPPRESSION OF CORRUPTION
OF
THE REPUBLIC OF CROATIA**

Expert Opinion and Comments by:

*Vera Devine, Belgium
Goran Klemenčič, Slovenia*

Table of Content

1	Introduction	3
2	General comments	3
2.1	Level of Analysis	3
2.2	Continuity	3
2.3	Adequate Resources	4
2.4	Context/International Obligations.....	4
2.5	Implementation	4
2.6	Drafting issues	4
3	Specific comments	5
3.1	Chapter II – Assessment of the Problem (Procjena Problema)	5
3.2	Chapter IV – Prevention.....	5
3.2.1	Politics and Public Administration	5
3.2.2	Judiciary.....	6
3.2.3	Health Care (Zdravstvo).....	6
3.2.4	Private Sector (Gospodarstvo).....	6
3.2.5	Investigation and Punishment (Otkrivanje i Kažnjavanje).....	6
3.2.6	International Cooperation (Međunarodna Suradnja).....	7
3.2.7	Implementation of the Program (Provedba Programa)	7
4	Final Conclusions	7
5	Annex I: Draft National Program - Croatian	8
5.1	I UVOD.....	9
5.2	PROCJENA PROBLEMA	9
5.3	CILJEVI.....	10
5.4	PREVENCIJA	10

For any additional information please contact:

Council of Europe, Crime Problems Department
Directorate General I – Legal Affairs
67075 Strasbourg CEDEX, France

Tel +33-3-8841-2354
Fax +33-3-8841-3955
E-mail arditabdiu@coe.int

**The views expressed in this technical
report do not necessarily reflect official
positions of the Council of Europe**

1 INTRODUCTION

The Government of the Republic of Croatia has requested an expert opinion on its draft "National Program for the Fight against Corruption" [hereafter 'Program']. For this purpose experts were provided with the initial draft version of the document; in the beginning of November, a second, revised version was prepared by the Croatian Working Group for drafting the Program and given to the experts.

The following comments are based on the Croatian language version of the draft document of 28 October 2005, as well as on the outcomes of the constructive meeting between one of the Council of Europe experts and the members of the Croatian Working Group. The meeting took place in Zagreb on 9 November 2005.

After offering some general comments, this paper will make comments by chapter.

2 GENERAL COMMENTS

The review experts note that the Government and the Parliament of the Republic of Croatia had already in 2002 adopted a Strategy for the Suppression of Corruption with an Action Plan. However, that Program was never implemented to a satisfactory degree. The new draft Program aspires to correct the "implementation gap" from the past, underlines the political commitment to the suppression of corruption on the implementation and not only the legislative level, and sets priorities for remedial actions for the coming few years. The draft Program acknowledges that in order to be effective, the adoption of a legal framework needs to be followed by implementation and enforcement. It also points to the limits of a sole repressive approach to fighting corruption, highlighting the need to complement repressive action with preventive and educational ones. It thus adopts the now widely accepted three-pronged approach to fighting corruption. Such an approach is clearly adequate given the severity of the problem described in the document.

There remain a few general points for consideration for the Government as presented below.

2.1 Level of Analysis

The language adopted in the draft Program tries to avoid technocratic jargon. This is positive, as it makes it easily accessible. The flip-side of such an approach is that the document remains too impressionistic and general, and based more on hearsay and popular opinion than on credible analysis of the problem in general (including, for example, estimates of the cost of corruption and losses to the state and the economy), and of the sectors chosen as priority areas for action in particular. It is surprising that the draft only partially draws on existing research by external stakeholders to argue its point (46 surveys/research studies into corruption have been carried out over the past years).

2.2 Continuity

When referring to the 2002 Anti-corruption Strategy, the draft Program mainly points to the shortcomings in its implementation, and broadly distances itself from what is considered to be an unsuccessful attempt to fight corruption. While this is of course legitimate, one could understand the undertones as political account-settling; this could undermine the intention of this important document. From this perspective, the draft Program does lack substantial arguments on how the current government thinks to avoid the mistakes made in the past and regain credibility in the area of the fight against corruption – credibility that has, on the one hand, been weakened by the failure to implement the old Strategy, while, on the other hand, being crucial to reach the wider public with this document and convince it that this time round, it is serious in pushing forward the anti-corruption agenda.

Also, Croatia has undergone a number of legal and institutional reforms that future activities will build on. Arguably, this is a forward looking document. But previous reforms should be mentioned at least in the context of what remains to be done (for example, the Public Procurement Law needs to be amended as it contains loopholes etc.). This could be addressed in the broadest terms by stipulating the main directions of outstanding legal and institutional reform, while specific actions will be best placed in the operational level Action Plan that should follow the adoption of the Program.

In addition, the experts were informed during the meeting in Zagreb, of a number of on-going relevant programs and projects, such as a reform of the Public Service, administration of courts, strengthening the USKOK, etc. The Program

should in its final version make reference to those on-going activities to show a comprehensive approach to broader reforms in Croatia and underline that anti-corruption efforts are an integral and coordinated, rather than a fragmented, separate part of the former.

2.3 Adequate Resources

The first draft of the Program highlighted the need for adequate and sufficient financial and human resources for an Anti-corruption Agency/Body to be efficient and effective, and identifies their lack as one of the reasons for the failure of the previous Anti-corruption Strategy, and the difficulties faced in the work of USKOK. Although these comments have been eliminated in the final draft, the question mark remains and information should be provided as to how such a situation will be avoided in the future and what considerations have been given to the cost of this Program. The drafting group explained to the experts that the specificities of budgetary and staff issues related to the implementation of the Program will be the responsibilities of different ministries and agencies responsible for undertaking particular tasks from the Program. However, the experts remain of the opinion, that mentioning the “costs” of meeting the objectives of the Program and in particular the commitment to support the implementation of the Program also with the prioritization of the budgetary allocations should have a place in the document itself.

2.4 Context/International Obligations

The Program would benefit from being clearer embedded in the wider context of political and institutional reform and the obligations stemming from Croatia’s membership in the Council of Europe’s Group of States against Corruption (GRECO), as well as issues identified in the European Commission’s opinion on Croatia’s Application for Membership in the European Union. In particular the latter would appear to set the overall framework and standards to be achieved at the end of the reform process.

There should also be a general indication on how the objectives set out in the Program will determine the type of technical assistance that Croatia will receive from the EC and which the government can influence.

2.5 Implementation

The mechanisms for implementation of the Program remain sketchy.

Although it is suggested that the Parliament (*Sabor*) should approve the establishment of a National Council for the Fight against Corruption (*Nacionalno Vijeće za suzbijanje korupcije*), it is not entirely clear how the different actions in the priority reform areas will be coordinated. Clarification is required as to the precise mandate and terms of reference of this monitoring body, and its relation to existing structures, such as, for example USKOK, the Office of the Ombudsman, and the Working Group on the Prevention of Conflict of Interest. The latter appears to have been discredited by politicization, but no suggestions are made as to how to reverse this trend, i.e., will it be dismantled, or its current members dismissed etc.

While there are many arguments in favor of having a broad group of stakeholders in the Board/Working Group for the Fight against Corruption, not sufficient thought might have been given as to whether all of the proposed participants in the group can make an effective contribution to the resolution of highly technical problems in the priority areas.

It is not evident from the draft that this broad Program will be followed up with an Action Plan detailing the specific steps that would need to be undertaken to effect changes. It would need to be clarified who and in what timeframe such an Action Plan will be elaborated.

Thoughts need to be given to potential risk factors and how to measure success of the anti-corruption policies foreseen.

2.6 Drafting issues

Where figures and statistics are quoted, it is not sufficiently clear where they have come from. There is also an argument for more overall clarity in the structure – the document would, for example, benefit from a ‘Table of Contents’, and from partially replacing what is now mainly a narrative with tables and charts to ease orientation.

Finally, in parts the draft Program seems unbalanced and weak in regard to the level of analysis and elaboration of the problem in a particular sector and the tasks to be undertaken. A number of sections have only a short introductory paragraph and a list of actions (e.g. such an important section as Privatization has specific tasks, but not a single sentence of assessment of the problem).

3 SPECIFIC COMMENTS

3.1 Chapter II – Assessment of the Problem (Procjena Problema)

This chapter deals with research on the extent of corruption in Croatia, quoting criminal statistics (without saying where these figures were obtained) and different research done mainly by Transparency International. As well as citing this data for the purposes of illustrating the scale of the problem in Croatia, it is also discussed as providing potential success indicators for the effectiveness of anti-corruption measures. As the operational level Action Plan that should be drafted once the Program has been adopted will have to contain such indicators, the usefulness of the data quoted and presented merits a few comments.

Perception Surveys: It is a strength of the draft Program not to dismiss the importance of perception indexes for the fight against corruption. What appears problematic, though, that the Transparency International Corruption Perception Index is used in the document as the main reference point. While it is important that the Program takes into account popular perceptions of corruption, this should not replace analysis based on evidence collected by the responsible governmental structures themselves. And there is also a limit to the usefulness of corruption perception surveys – for many of the most problematic areas indicated, citizens will have had no first hand experience of corruption, but they will state that they perceive corruption to be high. This has implications for policy measures to be adopted. There should also be an acknowledgment that often, the line between mismanagement and corruption is thin, yet they are two distinct problems that are frequently conflated. (See comments on the chapter dealing with the health sector.)

3.2 Chapter IV – Prevention

3.2.1 Politics and Public Administration

Political Parties (1.1.): The Program says that the main focus is on enforcement and implementation of legislation as opposed to adoption of new legislation. The financing of political parties and election campaigns seems not to be regulated by Law, so it is clear that new legislation is necessary. But the Program does not contain any provisions on how the implementation of such a Law, once adopted, will be monitored.

Prevention of Conflicts of Interest (1.2.): It appears that the current Law on Conflict of Interest does not function well, and drafters suggest that a new law be elaborated and adopted. While this might indeed be necessary, thoughts should be given to the wider issue of legal certainty: it is problematic to pass legislation, and then to mend and amend it within only a short period of time. The new draft gives some attention to implementation, but greater clarity should be given as to what is intended to happen to the previous Board for the monitoring of conflict of interest issues (*Povjerenstvo za sprečavanje sukoba interesa*) and whether it will be replaced with a new board, and how the same mistake, i.e. politicization, will be avoided. As it seems the *Povjerenstvo* is supposed to be in charge of the asset declarations, too -- in that case, it might be beneficial to elaborate more on mandate and resources for that body.

State Administration and Public Offices (*Državna uprava i javne službe*) (1.3.): The experts were informed that there is an on-going comprehensive project addressing reforms in this sector. The Program should make a clearer link with this process. Some of the objectives, such as increase of salaries, are rather a statement of long-term ambitions than a feasible short-term objective. Furthermore, one of the enumerated tasks in this section is the creation of a Department for Public Service Ethics. This is a noteworthy task, but from the current text the mandate and aims of such a body are not entirely clear.

Right of Access to Information (*Pravo na pristup informacijama*) (1.3.1): This paragraph broadly points out the need to analyze what is wrong with the existing legal framework and indicates the need for amendments to the existing legislation. There is a lack of indication on how effective implementation would be dealt with in the future.

Transfer of power (Primopredaja vlasti) (1.3.2): Addressing this issue in the Program is a welcome fact. However, the specific objectives, in particular task number 2, is unrealistic (especially given the deadline, which is 2006). Accordingly, this tasks should be further elaborated or moved to a descriptive part as a permanent objective.

3.2.2 Judiciary

Given the scope of the problem, it is the opinion of the experts, that this section could receive more attention. The descriptive part misses clearer references to the available data when presenting the situation in the judiciary. The EC Opinion on Croatia's application for EU membership of 2004 states a backlog of 1.38 million cases¹. Court backlogs seem to be one of the crucial problems in the administration of justice in Croatia and according to information available to the experts it is being addressed though a number of strategies and projects in Croatia. The Program should made clearer references to those efforts. Furthermore, most of the specific tasks under this section deal precisely with this problem, while other instruments relevant for preventing corruption in the judicial sector are not mentioned. For example, strengthening or at least analyzing the efficiency of the internal oversight and disciplinary system for judges could get a place as one of the specific tasks.

3.2.3 Health Care (Zdravstvo)

There appears to be a general acknowledgement of how structural problems and mismanagement might affect the perception of corruption in the health sector. A number of important issues are not, however, covered. This concerns first and foremost the problem of public procurement in the health sector, both where it relates to the purchase of equipment and supplies for ambulances and hospitals, and with regard to the health care system and pharmaceuticals. Other concerns which are not addressed are gift giving in the primary health care sector, and abuses in the 'principal – agent – relationship'²

3.2.4 Private Sector (Gospodarstvo)

Freedom of Market Competition (Sloboda tržišnog natjecanja) (5.1.): The fact that this section is included is an improvement to the first draft. But it remains very thin, and the measures proposed seem to duplicate each other – it is all about analysis of the current impediments to private sector activity.

Privatization (Privatizacija) (5.2.): Very little information is provided given that this is such an important issue, although broadly, the right points are addressed.

3.2.5 Investigation and Punishment (Otkrivanje i Kažnjavanje)

This whole section is rather thin in analysis and assessment, although the points addressed are relevant. Clearly some of the pressing issues are strengthening the work of the USKOK and the creation of a specialized anti-corruption department within the Police. With regard to the former, the experts were informed that there is an on-going twining project with Spain which could be mentioned in the Program. Specific objective number 2 should be moved to a descriptive part, as it is not really a specific task, but rather a general declaration and goal.

In general, it is the opinion of the experts that this section would benefit from further streamlining and elaboration – focusing on specific issues related to: a) criminalization of corruption and corruption-related offences; b) specialization of law enforcement institutions and interagency cooperation; c) investigative tools and instruments; e) education and training, etc. For example, the section does not make any link to the *nexus* between money laundering, organized crime and corruption. It was, however, the opinion of the drafting group in the meeting in Zagreb that the section is sufficient as it stands, as the aim is to highlight only the priorities.

---

¹ See http://www.delhrv.cec.eu.int/en/eu_and_country/AVIS040420.pdf, page 18

² I.e. patients do often not know what treatment they need and are ready to trust any advice given to them by their practitioner, such as that for urgent surgery etc., even where this might not be necessary; this opens various opportunities for corruption, for example for bribery for skipping the waiting list etc.

3.2.6 International Cooperation (Međunarodna Suradnja)

There would appear to be scope for prioritization in this section. Given that the recommendations issued by the peer review process under the Council of Europe's Group of States against Corruption (GRECO) will be considered in the Regular Reports of the European Commission, there might be an argument to emphasize the cooperation in this framework. Overall, this section remains too vague and random in the types of international cooperation it stresses, and the measures it proposes.

3.2.7 Implementation of the Program (Provedba Programa)

On the implementation, see comments in the first section.

4 FINAL CONCLUSIONS

At the meeting between the members of the Croatian drafting group and the Council of Europe experts in Zagreb on 9 November 2005 the members of the drafting working group positively acknowledged most of the points raised by the Council of Europe experts. The drafting group agreed to revise the Program before submitting it to the Government along the lines of general comments presented by the experts.

It was, however, pointed out that substantial changes within particular sections of the Program are not anymore feasible given the pressing need to adopt the document promptly and focus on implementation as well as given the efforts to adopt the document with a consensus of all relevant stake-holders -- a consensus that could be threatened by substantially re-opening specific sections of the Program. The Council of Europe experts consider these valid and legitimate arguments.

Notwithstanding possible further room for improvement of the quality of the Program, the document does underline the political commitment to the suppression of corruption, is focused on implementation and does set priorities for important preventive and law enforcement remedial actions. Accordingly, the experts share the opinion of the drafting group that its adoption should not be further delayed with prolonged drafting; rather the focus should now be on its implementation.

Finally, the Council of Europe expert attending the Zagreb meeting was informed that the Council of Europe expert opinion will be requested officially to be submitted to the Government along with the final text of the draft National Program for Suppressions of Corruption for elaboration and adoption.

**NACIONALNI PROGRAM SUZBIJANJA KORUPCIJE
2006 - 2008**

28. listopad 2005.

5.1 I UVOD

Korupcija narušava temeljne vrijednosti društvenih odnosa svakog demokratskog i građanskog društva. Korupcija ugrožava vladavinu prava, povjerenje u javne institucije i pravnu državu, poštenje, pravednost, ravnopravnost, jednakost i sigurnost građana. Korupcija povećava i zaoštava društvene razlike. Korupcija potiče nastojanja da se nepoštenim načinom živi iznad mogućnosti i bogati omalovažavanjem vrijednosti strpljivog rada, štednje i poštenja. Korupcija sputava razvoj poduzetničke klime i političke kulture, rastače moral, kulturu i tradiciju kao temeljne društvene vrijednosti. Zato se korupciju mora ozbiljno etički vrednovati, stalno politički prosuđivati, ali i protiv nje društveno odgovorno djelovati.

Korupcija smanjuje prihode države, potiče nepotrebno trošenje proračunskog novca, smanjuje otpor organiziranom kriminalu, smanjuje učinke javnih službi, osobito zdravstva i obrazovanja. Korupcija spušta razinu morala u političkom odlučivanju, ugrožava stabilnost i povjerenje u institucije te i podiže razinu nezadovoljstva građana. Već i sama sumnja u korumpiranost političkog sustava je izrazito opasna jer, bez obzira na stvarne razmjere, dovodi u pitanje vjerodostojnost svake vlasti.

Politički, gospodarski i opći društveni razvitak zemlje, između ostalog, ovise i o sposobnosti odupiranja rizicima korupcije.

Stvaranje i poticanje političke volje i odlučnosti vlasti presudni su za suzbijanje korupcije. Donošenjem ovog Programa Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski Sabor i sve političke stranke, pokazuju političku volju i odlučnost za suzbijanje korupcije. Ta volja i odlučnost podrazumijeva odmak od stranačkih i uskih političkih interesa u interesu ukupnog društvenog napretka. Odgovornoj vlasti je suzbijanje korupcije prirodni interes i potreba.

Svatko tko obnaša javnu funkciju ima osim zakonske odgovornosti i odgovornost vlastite savjesti i etike u obavljanju javnih poslova.

5.2 PROCJENA PROBLEMA

Korupcija se vrlo teško otkriva, a još teže dokazuje. Krivo je procjenu njezinih razmjera temeljiti samo na statistici jer je broj prijavljenih i procesuiranih slučajeva zanemariv. Relevantna međunarodna istraživanja pokazuju različite razmjere korupcije u Republici Hrvatskoj.

Prema indeksu Transparency Internationala (CPI indeks) Republika Hrvatska se 1999. godine nalazila na 74. mjestu ljestvice zemalja sa raširenom korupcijom. Po međunarodnim istraživanjima za 2005. godinu Republika Hrvatska stavljena je na 70. mjesto ljestvice.

U pozitivnom mišljenju Europske komisije o kandidaturi za Europsku uniju, u proljeće 2004. godine, posebno je istaknut problem korupcije u Republici Hrvatskoj.

Istraživanja javnog mnijenja, i domaća i strana, reakcije javnosti pokazuju da građani smatraju da korupcija postoji, da je raširena, da je osuđuju, te da su za njeno suzbijanje potrebne odlučne mjere. Međunarodne usporedbe i ekonomske procjene rizika ulaganja nedvojbeno ukazuju da je korupcija ozbiljna prijetnja hrvatskom gospodarskom razvoju, ali i nastavku demokratizacije društva. Obzirom da je ima u različitim područjima društvenog života, korupcija pogađa veliki broj različitih društvenih skupina, nije incidentalnog nego sustavnog značaja.

Istraživanja javnog mišljenja izdvajaju četiri područja u kojima je u Republici Hrvatskoj visoki rizik korupcije: sudstvo, zdravstvo, lokalnu samoupravu i političke stranke. Iako se mišljenja temelje na osobnim dojmovima građana nije potrebno dokazivati da takvi dojmovi imaju snagu društvene činjenice, te odgovorna vlast mora razumjeti da javnost očekuje najviše mjera za suzbijanje korupcije u tim područjima društvenog života. Jedan od rizika opravdanih visokih očekivanja je da se suzbijanje korupcije smatra kampanjom.

U ožujku 2002. godine, usvojen je Nacionalni program za borbu protiv korupcije s Akcijskim planom. Programom je, između ostalog, bio predviđen osnutak saborskog Povjerenstva za provedbu Nacionalnog programa kojeg su trebali činiti saborski zastupnici, predstavnici civilnog društva i predstavnici javnosti. Akcijski plan je predviđao niz mjera za suzbijanje korupcije

u gotovo svim područjima javne uprave i gospodarstva. Nacionalni program ni Akcijski plan nisu provedeni, a saborsko Povjerenstvo nije osnovano.

Ovaj Nacionalni program razlikuje se od Programa iz 2002. godine. Dok je u ranijem dokumentu naglasak bio na proglašenju političke volje, priznanju činjenice da je korupcija ozbiljan društveni problem, ovaj Program posebno ističe potrebu osposobljavanja institucija za suzbijanje i odlučnost vlasti da suzbije korupciju. Dok je ranije naglasak bio na donošenju zakona, sada je prvorazredna važnost na provedbi zakona. Dok je ranije bilo dovoljno navesti dobre pokušaje, sada je vlast odlučna stalno suzbijati korupciju.

Efikasnije i brže djelovanje tijela otkrivanja, progona i kažnjavanja je nužno, ali ne kampanjski nego stalno. Istovremeno su nužne mjere stalne prevencije i sustavnih reformi. Težište djelovanja je na prevenciji i sistemskim reformama, a represija je nužan i važan korektiv. U takvim okolnostima, efikasnije i brže djelovanje USKOK-a i drugih tijela otkrivanja, progona i kažnjavanja je nužno, ali nije dovoljno.

5.3 CILJEVI

Korupcija je ozbiljna opasnost za društveni, gospodarski i politički razvoj i stabilnost, ali i obrnuto. Ova uzročno-posljedična povezanost definira ciljeve Nacionalnog programa suzbijanja korupcije. Omjer između korupcije s jedne i društvenog, gospodarskog i političkog razvoja s druge strane treba prevencijom, represivnim djelovanjem i sustavnim reformama stalno mijenjati smanjujući korupciju i povećavajući razvoj. Nacionalni program mora biti cjelovit, određen i provediv, i mora se odgovorno provoditi.

Cjelovita i odgovorna provedba Nacionalnog programa ima pojedinačne ciljeve:

1. korumpirane sankcionirati,
2. nekorumpiranima osigurati poštovanje,
3. ojačati profesionalnu etiku, državnoj i lokalnoj upravi, malom i srednjem poduzetništvu i gospodarstvu jamčiti nesmetan razvoj,
4. građanima osigurati odgovornu javnu upravu u njihovoj službi,
5. lokalnoj i državnoj vlasti vraćati povjerenje građana.

Skupni cilj je korupciju smanjiti na razinu sa koje neće biti zapreka za društveni, gospodarski i politički razvoj, a građani je neće doživljavati za presudnu smetnju.

5.4 PREVENCIJA

Već i sama sumnja u korumpiranost političkog sustava dovodi u pitanje sve tri Ustavom utvrđene vlasti i lokalnu vlast, a rezultira raširenim mišljenjem da politika nije djelatnost za javno dobro već za osobno dobro političara.

Odgovorna vlast mora planirati i provoditi mjere preventivnog suzbijanja korupcije, ali ne kampanjski već kao stalnu djelatnost u korist društvene zajednice. Samo stalnim djelovanjem moguće je postupno i sustavno suzbijati korupciju i istovremeno reafirmirati politiku kao djelatnost za javno dobro.

1. POLITIKA I JAVNA UPRAVA

Javnost izjednačava „politiku“ s djelovanjem političkih stranaka, ili još uže parlamentarnih političkih stranaka, ili političkih stranaka u Vladi Republike Hrvatske. Međutim, politika je svako obavljanje javne vlasti.

Političku volju i odlučnost za suzbijanje korupcije vlast najbolje pokazuje namjerom da korupciju prvo suzbija u politici i vlasti.

1.1. Političke stranke

Nejasno i neprecizno utvrđene obveze u kontroli financiranja političkih stranaka predstavljaju jedan od generatora korupcije u politici. Anonimne donacije i donatori, u pravilu znače i anonimne protuusluge nakon izbora.

Takvo stanje pogodovanja korupciji treba dokinuti donošenjem posebnog Zakona o financiranju političkih stranaka, kojim će se propisati mogući izvori financiranja političkih stranaka i pobliže odrediti dozvoljena sredstva financiranja, eventualno i u kojem limitu, kao i kojim sredstvima nije dozvoljeno financiranje političkih stranaka:

1. Zakonom treba propisati zabranu anonimnih donacija, zabranu donacija u gotovini „na ruke“, zabraniti primanje donacija pravnih osoba u kojima država ili jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave imaju 25 posto, ili više udjela, zabraniti primanje donacija od tijela jedinica lokalne samouprave, neprofitnih pravnih osoba, humanitarnih organizacija i vjerskih zajednica te druge mjere.
2. Zakonom treba propisati ograničenje visine donacije po jednom donatoru u jednoj godini, propisati podnošenje izvještaja političkih stranaka o njihovom redovnom financiranju i izvještaja o svakoj predizbornoj kampanji posebno.
3. Zakonom treba propisati načine stručnog i političkog nadzora financiranja, dostupnost informacija o financiranju i sankcije uključujući i najtežu – brisanje stranke iz Registra političkih stranaka.
4. Zakonom treba jasnije i preciznije propisati nadležnost Državnog ureda za reviziju u pogledu kontrole financiranja političkih stranaka.

Kada financiranje političkih stranaka bude precizno uređeno, kada financijski izvještaji i nalazi Državne revizije budu dostupni javnosti, biti će dostupni i političkoj konkurenciji. Tada će i mediji, nevladine udruge, opća javnost, politička konkurencija, biti jaki korektiv svakoj političkoj stranci.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu
Rok: 30. rujan 2006.

1.2. Sprječavanje sukoba interesa

Dosadašnje iskustvo sa donošenjem i primjenom, posebno sa izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa, nije doprinijelo jačanju povjerenja u tijela javne vlasti.

Politizacija rada Povjerenstva za sprečavanja sukoba interesa samo je učvrstila uvjerenje javnosti da su u politici i vlasti svi isti. Umjesto smanjenja, Zakon i Povjerenstvo su povećali sumnju javnosti u širinu i opseg korumpiranosti politike i vlasti.

Takvo stanje poticanja sumnji javnosti u poštenje politike i vlasti, mogućnosti prebacivanja krivnje sa jednih na druge i izjednačavanja svih u krivnji treba prekinuti donošenjem novog Zakona o sukobu interesa.

1. Zakonom treba propisati novi postupak prijavljivanja imovine državnih, ali i dužnosnika lokalne uprave i samouprave, uključujući i obvezu prijavljivanja načina kojim je imovina stečena.
2. Potrebno je osigurati striktno provođenje Zakona, uz pooštrenje sankcija dosadašnjeg Zakona, te propisati detaljne postupovne odredbe za postupak utvrđivanja odgovornosti i izricanja sankcija.
3. Uz temeljni zakon treba posebno urediti pitanja sukoba interesa na lokalnoj razini.
4. Uz Povjerenstvo na državnoj razini, treba propisati i povjerenstva za sprečavanje sukoba interesa na gradskim i županijskim razinama.
5. Povjerenstva ne smiju zamijeniti pravosudna tijela, pa im treba propisati obvezu predlaganja političke odgovornosti, uključujući predlaganje opoziva sa državne ili lokalne dužnosnike, onih dužnosnika za koje utvrde da su u sukobu interesa, a kada postoje opravdani razlozi za sumnju u počinjenje korupcijskog kaznenog djela valja postupiti prema postojećoj zakonskoj obvezi.

Kada svi lokalni i državni dužnosnici budu obvezni prijaviti svu imovinu i način njezinog stjecanja, a povjerenstva steknu mogućnost predlagati političku odgovornost, i obvezu podnošenja kaznene prijave, kada sve prijave sukoba interesa budu dostupne javnosti, neće biti moguće prebacivanje krivnje s jednih na druge. Znat će se tko je odgovoran i kažnjen pa će javnost prestati misliti kako su u politici i vlasti svi isti.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu
Rok: 30. lipanj 2006.

1.3. Državna uprava i javne službe

Sustav državne i javne uprave je, u nekim svojim dijelovima, još uvijek slabo prilagodljiv, birokratiziran, često opstruktivan i zatvoren u svojim interesima. Javna uprava i građani su često suprotstavljeni, umjesto da budu saveznici, partneri i suradnici. Ovakvo stanje stalno stvara nove rizike korupcije. Da bi ostvarili svoja prava, građani nerijetko smatraju da moraju potkupljivati službenike i plaćati im za obavljanje poslova za koje ih već plaća država kao njihov poslodavac.

Izbor kadrova u upravi još uvijek se dovoljno ne temelji na objektivnim mjerilima sposobnosti. Dio službenika javnu upravu ne doživljavaju kao poziv i karijeru pa ne razvijaju profesionalnu etiku.

Centralizacija javne uprave koncentrira vlast, umanjuje odgovornost, zatvara upravu, distancira je od građana i stvara nepotreban dojam monopola vlasti. Decentralizacijom se povećava politička odgovornost, preglednost odlučivanja i djelovanja uprave, s jedne strane. S druge strane, decentralizacija smanjuje mogućnost središnjeg nadzora radi zaštite zakonitosti, nadzora financijskog poslovanja i zaštite prava građana.

Za povećanje preglednosti djelovanja i otvaranje javne uprave prema javnosti nije potrebno mijenjati samo zakone. Zapravo, treba mijenjati svijest i odgovornost vodećeg sloja u javnoj upravi prema javnosti i građanima.

Nužno je provesti slijedeće mjere:

1. Uz poštivanje preporuka struke potrebno je podzakonskim aktima propisati objektivna mjerila sposobnosti, stručne sprema, znanja i iskustva na kojima se mora temeljiti selekcija kadrova. Tako će zaposlenici javnu upravu doživljavati kao poziv i mogućnost razvoja karijere. Istovremeno će se time stvoriti ozbiljna prepreka političkim imenovanjima.
2. Provedbu sustavnih mjera u usklađivanju politike izbora, napredovanja, permanentnog obrazovanja, ocjenjivanja i nagrađivanja službenika.
3. Obvezno izreći mjeru udaljenja iz službe državnog službenika protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak radi korupcije.
4. Potrebno je pripremiti etički kodeks kojim treba propisati etičke standarde obnašanja javnih dužnosti, i sustavno raditi na razvoju profesionalne etike u javnoj upravi.
5. U Središnjem državnom uredu za upravu treba osnovati ustrojstvenu jedinicu za etiku javne uprave, te potaknuti programe etičke edukacije.
6. Obavljati stalni upravni i inspeksijski nadzor u državnoj i lokalnoj javnoj upravi. Organizirati i provoditi stručne seminare za rukovoditelje na kojima se uči preglednost djelovanja i otvaranje uprave prema javnosti.
7. Sustavno pratiti rješavanje u upravnim stvarima, i po upravnim područjima i upravi u cjelini.
8. Sustavno osiguravati veće plaće i bolje radne uvjete u javnoj upravi.

Predviđene mjere treba provoditi u svim tijelima javne uprave. Navedenom će pridonijeti i Zakon o državnim službenicima koji stupa na snagu 1. siječnja 2006. godine, a koji propisuje donošenje brojnih podzakonskih akata, te Etički kodeks, kojima će se urediti veći broj naprijed istaknutih pitanja.

Nositelj: središnja tijela državne uprave
Rok: Kontinuirano

1.3.1. Pravo na pristup informacijama

Državni i lokalni dužnosnici, državna i lokalna javna uprava još uvijek su inertni i zatvoreni za javnost. Javnost reagira mišljenjem da su dužnosnici i uprava sami sebi dovoljni, odnosno sumnja da joj se informacije uskraćuju jer bi se na temelju njih moglo vidjeti slučajeve korupcije.

Radi toga je neophodno:

1. Analizirati dosadašnju primjenu Zakona o pravu na pristup informacijama, a naročito način na koji su državni i lokalni dužnosnici i rukovoditelji državne i lokalne javne uprave udovoljavali zahtjevima za pristup informacijama.

2. Predložiti mjere bolje primjene Zakona na svim razinama, stalnu edukaciju odgovornih za njegovu primjenu, pomoći građanima da znaju, razumiju i ostvare svoja prava. To uključuje i promjene Zakona ako su nužne.
3. Zakon dopuniti odredbom koja bi propisivala kada postoji javni interes odnosno kada javnost treba saznati neke podatke. Javni interes za objavljivanje informacije postojao bi uvijek kada bi tijelo uskraćivanjem informacije omogućilo ili prikrilo povredu Ustava, međunarodnih ugovora i konvencija kojih je Republike Hrvatska potpisnica ili u slučaju prikrivanja zloraba proračunskih sredstava i drugih sredstava, počinjenih od strane službene osobe ili čelnika. Osim toga, Zakonom bi preciznije trebalo urediti postupak (posebno nadležnost) vezan uz žalbu na rješenje o odbijanju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu
Rok: 30. rujna 2006.

1.3.2. Primopredaja vlasti

Prijeizborna atmosfera, prijeizborne najave i dosadašnja praksa postizbornih kadrovskih promjena snažno utječe na rad državnih i lokalnih javnih službi. Javnost najgorim ocjenjuje političko svrstavanje rukovoditelja i zaposlenika u javnim službama, a naročito prelaženje iz jedne u drugu političku opciju. Takvo „čuvanje“ radnih mjesta javnost opravdano ocjenjuje političkom korupcijom. Javna uprava time gubi ugled, a unutar sebe zatire profesionalnost i etiku.

Po uzoru na zemlje razvijene demokracije,

1. Potrebno je dopuniti Zakon o postupku primopredaje vlasti, kojim je propisan postupak samo na nacionalnoj razini, i na lokalnu razinu.
2. Nužno je zabraniti i sankcionirati svaki postizborni pokušaj kadrovskih promjena motiviran političkim revanšizmom, na državnoj i lokalnim razinama precizno odrediti na kojim dužnostima u državnoj i lokalnoj javnoj upravi se obavljaju kadrovske promjene radi prijenosa vlasti.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu
Rok: 30. lipanj 2006.

2. PRAVOSUĐE

Već obavljene reforme i njihov nastavak u gruntovnicama i katastrima pokazuju dobar rezultat. Njima se rješavaju dugogodišnji problemi građana sa upisima i korištenjem raznih prava vlasništva i potiče stvaranje poduzetničke klime. Stvaranjem mogućnosti brzog upisa prava i javne kontrole stanja nestali su razlozi za potkupljivanje posrednika i/ili državnih službenika u tom poslu. Taj dobar primjer treba slijediti i primijeniti kod prevencije korupcije u pravosuđu.

Nezavisnost sudbene vlasti je ustavna kategorija. Nezavisnost pretpostavlja i odgovornost. Nitko nema argumenata ni razloga generalno sumnjati u moral, poštenje i visoke kvalitete sudaca kao profesije. Međutim, sudbena i izvršna vlast se moraju suočiti sa nedostatkom povjerenja građana, nedostatkom vjerodostojnosti sudstva i sumnjama građana u korumpiranost. Ne radi sumnji već radi povjerenja nužno je stalno djelovati radi vraćanja povjerenja javnosti.

Sudstvo je opterećeno velikim brojem neriješenih predmeta i velikim brojem dugotrajnih postupaka. Sudski postupci koji ne traju godinama nego desetljećima snažno, s pravom i razlogom, potiču sumnje i nepovjerenje.

Ozbiljne pomake u organizaciji koji bi dali pozitivan rezultat u kratkom vremenu nije realno očekivati. Istodobno, za povratak povjerenja javnosti u sudstvo nužni su pozitivni pomaci i u kratkom vremenu. Radi prevencije i suzbijanja korupcije neophodno je:

1. Analizirati opterećenost sudova sa brojem neriješenih predmeta. Neriješene predmete sa više opterećenih rasporediti na manje opterećene sudove.

2. Na svakom sudu utvrditi broj predmeta u kojima postupak dugo traje. Odrediti prioritet rješavanja po načelu od najdulgotrajnijeg prema predmetima kraćeg trajanja, uvažavajući zakonom određen prioritet pojedinih vrsta predmeta. U svakom sudu donijeti plan rješavanja takvih predmeta i obavljati kontrolu izvršavanja tog plana.
3. Analizirati dosadašnji način raspoređivanja predmeta i opterećenost sudaca u svakom sudu. Utvrditi način objektivnog raspoređivanja i ravnomjernog opterećenja sudaca.
4. Analizirati kadrovsko stanje u svakom sudu, poduzeti mjere prema objektivnim potrebama brzog rješavanja zaostataka i nastavka ažurnog rada.
5. Propisati sucima i državnim odvjetnicima obvezu prijavljivanja imovine i načina njezinog stjecanja, propisati sigurnosnu provjeru kao jedan od uvjeta za izbor, ali i za razvoj profesionalne karijere.
6. Raspored predmeta sucima i pravomoćne presude, putem Interneta i drugim pogodnim načinima, učiniti dostupnim javnosti.

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa, Vrhovni sud RH, Državno odvjetništvo RH

Rok: Kontinuirano

1. Analizirati mrežu sudova i državnih odvjetništava, utvrditi koji sudovi odnosno državna odvjetništva će se ukinuti ili spojiti, te koju vrste novih sudova treba osnovati.
2. Organizirati javnosti dostupan pregled sudske prakse i kaznene politike radi njihovog ujednačavanja, ali i predočavanja istih ili sličnih kriterija sudaca i sudova.
3. U sustavu pravnog obrazovanja ugraditi elemente odgoja u profesionalnoj etici i društvenoj odgovornosti.
4. Poduzeti mjere stalnog etičkog obrazovanja.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Vrhovni sud RH, Državno odvjetništvo RH

Rok: 30. lipanj 2006.

3. ZDRAVSTVO

Kapaciteti zdravstvenog sustava manji od potrebnih, pogoduju razvoju korupcije u zdravstvu i čine je važnim pitanjem javnog morala. Sumnju javnosti u korumpiranost, zaposlenici u zdravstvu doživljavaju kao prejudiciranje svoje krivnje, a ne kao rizik kojem su izloženi.

Korupciju u zdravstvu je najbolje suzbijati sustavnim uklanjanjem uzroka, ali to objektivno nije moguće u kratkom roku. Međutim, za suzbijanje korupcije i povratak povjerenja javnosti u zdravstvo su nužni je:

1. Analizirati broj bolesničkih kreveta i prosječan broj potencijalnih bolesnika po krevetu u svakoj bolnici. Broj bolesničkih kreveta sa prosječnim brojem potencijalnih bolesnika po krevetu učiniti dostupnim javnosti na području svake bolnice.
2. Analizirati broj dijagnostičkih uređaja za skupe i komplicirane preglede i pretrage – po vrstama uređaja – i broj pacijenata po svakom uređaju, u svakoj zdravstvenoj ustanovi. Broj uređaja sa brojem pacijenata po uređaju učiniti dostupnim javnosti na području svake zdravstvene ustanove.
3. Kombinacijom kronološkog dolaska i zdravstvenih mjerila utvrditi liste čekanja na preglede i pretrage. Liste čekanja, uključujući svaku promjenu, učiniti dostupnima javnosti na području svake zdravstvene ustanove.
4. Kombinacijom kronološkog dolaska i zdravstvenih prioriteta utvrditi liste čekanja kirurških zahvata. Liste učiniti dostupnim javnosti na području svake bolnice.

5. Pripremiti projekt temeljite reforme zdravstva sa prijedlogom razvoja javnog zdravstvenog sustava i privatnog poduzetništva u zdravstvu. U prijedlogu planirati povećanje broja bolničkih kapaciteta do optimalne mreže bolnica koja uključuje i rezervu kapaciteta za predviđeno povećanje potreba.
6. Pripremiti prijedlog reforme sustava zdravstvenog osiguranja sa prijedlogom razvoja javnog zdravstvenog osiguranja i privatnog poduzetništva u zdravstvenom osiguranju građana.
7. Kroz akreditaciju i kategorizaciju sustava zdravstvene zaštite postavljanjem jasnih kriterija kvalitete omogućiti dostupnosti i pristupačnosti usluga te racionalizaciju sustava.

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, uz sudjelovanje Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i strukovnih komora
Rok: 31. ožujak 2007.

4. LOKALNA SAMOUPRAVA

Istraživanja pokazuju da, kada je riječ o korupciji, javnost ne pravi razliku između državne i lokalne vlasti. Kao i kod vlasti na državnoj razini, zbog njezinog objektivnog položaja, javnost i lokalnu vlast doživljava mogućim velikim izvorom korupcije.

Nakon lokalnih izbora pred očima javnosti vodila se grčevita borba za lokalnu vlast sredstvima i načinima koji nisu politički. Takvi slučajevi vrijeđaju sve koji u politici rade za opće dobro, i uopćavaju nekritički odgovornost na sve razine vlasti i sve stranke iako njihova odgovornost nije ista.

Nepovjerenje i sumnje u ispravnost lokalne vlasti imaju slične uzroke kao i na drugim razinama, no mjere, kratkoročne i dugoročne, moraju biti različite. Radi toga je potrebno:

1. Osigurati postojanje nadzora nad zakonitošću rada lokalnih službi.
2. Pojačati mjere za stvaranje posebnih, lokalnim sredinama primjerenih, tijela za sprječavanje i otkrivanje korupcije.
3. Pojačati nadzor korištenja lokalnih sredstava.
4. Ojačati samostalnost i odgovornost lokalnih jedinica u procesu decentralizacije.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu
Rok: Kontinuirano

5. Promijeniti, usavršiti i unaprijediti model i izvršenje zakona o izborima za tijela lokalne samouprave.
6. Predložiti potrebne promjene za povećanje transparentnosti donošenja, a naročito trošenja proračuna jedinica lokalne samouprave.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu
Rok: 30. rujan 2006.

Sprječavanju korupcije na lokalnoj razini pridonijet će i izmjene izbornog zakonodavstva, od kojih treba istaknuti Zakon o neposrednom izboru župana, gradonačelnika, gradonačelnika Grada Zagreba i općinskih načelnika.

5. GOSPODARSTVO

5.1. Sloboda tržišnog natjecanja

Sloboda tržišnog natjecanja uvjet je gospodarskog rasta i razvoja. Potrebno je smanjivati mogućnosti države da arbitrarnim odlukama ograničava slobodu tržišnog natjecanja. Osobe koje donose arbitrarne odluke izložene su rizicima korupcije. U tome su prioritete mjere:

1. Analizirati stanje sloboda tržišnog natjecanja i dosadašnje mogućnosti države da ih ograničava arbitrarnim odlukama. Predložiti mjere poticanja slobode tržišnog natjecanja.

Nositelj: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja
Rok: 30. lipanj 2006.

2. Onemogućiti arbitrarno ukidanje izvršnih odluka tijela za zaštitu tržišnog natjecanja od strane Vlade Republike Hrvatske.

Nositelj: Središnji državni ured za upravu

Rok: 30. lipanj 2006.

3. Analizirati razinu diskrecijskih prava i općeg utjecaja administracije na razvoj gospodarstva. Predložiti mjere otklanjanja diskrecijskih prava i utjecaja u područjima gospodarstva u kojima su nepotrebni.

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Rok: 30. lipanj 2007.

5.2. Privatizacija

4. Potrebno je utvrditi plan i program ubrzane privatizacije.

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski fond za privatizaciju

Rok: 30. lipanj 2006.

5. Država se treba povući iz operativnog vođenja trgovačkih društava u vlasništvu države i te poslove prepustiti upravama i menadžmentu. Osobe koje u ime države operativno vode trgovačka društva izložene su rizicima korupcije.

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatski fond za privatizaciju

Rok: 31. svibanj 2007.

6. Analizirati ulogu države u operativnom vođenju trgovačkih društava u vlasništvu države. Predložiti mjere i način postupnog povlačenja države i prepuštanja operativnog vođenja upravama i menadžmentu trgovačkih društava.

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Rok: 30. rujan 2006.

7. Analizirati stanje privatizacije državnog portfelja i predložiti program i plan nastavka privatizacije. Jasno odrediti što se ne smije, što se može i do koje razine udjela, a što se mora i u kojim rokovima privatizirati.

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Rok: 30. rujan 2006.

5.3. Javne nabave

1. Poslovi u kojima je država partner – javne nabave, dodjele koncesija i dr. – moraju biti podvrgnuti strogim pravilima, ali i nadzoru provedbe pravila.

Nositelj: Ministarstvo financija

Rok: 30. rujan 2006.

2. Predvidjeti da u radu Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave sudjeluju kao tzv. vanjski članovi neprofesionalci i predstavnici civilnog društva (javnosti).

Nositelji: Ministarstvo financija

Rok: 30. rujan 2006.

3. Analizirati sustav javnih nabava i njegove slabosti na rizike korupcije. Naročito analizirati postupke odabira ponuđača na javnim natječajima i sklapanja poslova nakon natječaja. Prilikom izrade novog Zakona o javnoj nabavi voditi računa da se ograniče mogućnosti obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi da izbjegava javne poštene i transparentne natječaje i suziti mogućnost direktnih pogodbi.

Nositelji: Ministarstvo financija

Rok: 30. rujan 2006.

4. Predložiti mjere institucionalno jačanja unutarnje kontrole na državnoj i lokalnim razinama, uključujući osnutak ureda za javne nabave i povjerenstava za kontrolu javnih nabava na državnoj i lokalnim razinama.

Nositelji: Ministarstvo financija

Rok: 30. rujan 2006.

5. Analizirati Zakon o državnom proračunu i Zakon o izvršenju državnog proračuna. Predložiti promjene radi transparentnijeg donošenja, a naročito trošenja državnog proračuna.

Nositelj: Ministarstvo financija

Rok: 30. rujan 2006.

V OTKRIVANJE I KAŽNJAVANJE

Sustavnim reformama područja sa najvećim rizicima korupcije i stalnim mjerama prevencije potrebna je podrška dobro organiziranih i efikasnih tijela otkrivanja, procesuiranja i kažnjavanja korupcije. Zbog toga potrebno je slijedeće:

1. Temeljito analizirati organizaciju, djelokrug rada, opremu, kadrovske i materijalne potrebe USKOK-a, te predložiti mjere poboljšanja za njegovo djelovanje.
2. Potrebno je s većom pozornošću ustrajati na otkrivanju i progonu korupcije na višim razinama, osobito one kojom se utječe na ključne gospodarske odluke i zakonodavstvo te zlorabi visok položaj i utjecaj.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH

Rok: 31. ožujak 2006.

3. Promijeniti organizaciju MUP-a – osnovati ustrojstvenu jedinicu za suzbijanje korupcije u Ravnateljstvu policije, Upravi kriminalističke policije kao i ustrojstvene jedinice u policijskim upravama po županijama, ovisno o procjenama veličine problema.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: 31. ožujak 2006.

4. Organizirati i provesti stručno osposobljavanje policijskih istražitelja, državnih odvjetnika i sudaca za poslove otkrivanja, dokazivanja i suđenja počinitelja korupcijskih kaznenih djela.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo RH, Vrhovni sud RH

Rok: Kontinuirano

5. Analizirati visine propisanih kazni za korupcijska kaznena djela, predložiti promjene uključujući i propisivanje zaštitne mjere oduzimanja imovine stečene korupcijskim kaznenim djelima uz prošireno oduzimanje imovinske koristi.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH, Vrhovni sud RH

Rok: 30. rujan 2006.

VI MEĐUNARODNA SURADNJA

Korupcija nije samo hrvatski nego međunarodni i globalni problem. Radi povećanja vjerodostojnosti vlasti i konkurentnosti našeg gospodarstva, važno je i korisno sudjelovati u međunarodnim i regionalnim institucijama za suzbijanje korupcije, aktivno djelovati u suradnji institucija i drugih organizacija. Radi toga je potrebno:

1. Koordinirati primjenu konvencija Vijeća Europe protiv korupcije, UN-ove konvencija protiv korupcije, te aktivno djelovati u europskim i regionalnim institucijama – Pakt stabilnosti, GRECO, SPAI, SPOC, PACO i analizirati problem korupcije u procesu europskih integriranja.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: Kontinuirano

2. Suradivati s Interpolom i Europolom, te susjednim i drugim državama u regiji i Europi u poslovima suzbijanja korupcije, tražiti međunarodnu stručnu i tehničku pomoć u osposobljavanju kadrova.

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: Kontinuirano

3. Analizirati organizaciju i dosadašnji rad USKOK-ovog Odjela za međunarodnu suradnju, predložiti mjere poboljšanja međunarodne suradnje na poslovima suzbijanja korupcije, tražiti međunarodnu stručnu i tehničku pomoć u osposobljavanju osoblja.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH

Rok: 30.lipanj 2006.

4. Analizirati međunarodnu pravnu pomoć, postupke izručenja i suradnje u suzbijanju međunarodnog organiziranog kriminala s elementima korupcije.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH, Vrhovni sud RH

Rok: 30.lipanj 2006.

VII JAVNO DJELOVANJE

Ovaj Nacionalni program uvažava mišljenje javnosti o razmjerima korupcije u Republici Hrvatskoj. Sprječavanje korupcije i borba protiv nje pretpostavlja podršku građana i niz mjera edukacije i podizanja svijesti o njenim štetnim posljedicama. Samo tako se može postići uvjerenje javnosti da je politika djelatnost za javno dobro i potaknuti javnost na zajedničko djelovanje s vlašću. Radi toga predlaže se:

1. Uspostaviti zbirku članaka, audio i video zapisa koji obrađuju problem korupcije i učiniti je dostupnom i na raspolaganju svim medijima.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH

Rok: 30.lipanj 2006.

2. Organizirati okrugle stolove, druge forme i načine educiranja novinara i civilnog društva o problemu korupcije i načinima njenog otkrivanja.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH, Ured za udruge Vlade RH.

Rok: 30. lipanj 2006.

3. Nevladine udruge i organizacije civilnog društva koje se bave problemom korupcije pokazale su visoku razinu zrelosti i odgovornosti. Potrebno je poticati njihov rad i suradnju sa državnim tijelima.

Nositelj: Ured za udruge Vlade RH, Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH, USKOK

Rok: Kontinuirano

4. Pokrenuti informativnu kampanju o štetnosti korupcije putem dnevnih novina i dijeljenje letaka u tijelima državne uprave, sudovima i državnim poduzećima – potencijalnim izvorima korupcije.

Nositelj: Ured za udruge Vlade RH, Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo RH

Rok: 31. listopad 2006.

5. Ustrajno i stalno upozoravati javnost na štetnost korupcije u političkom odlučivanju na državnoj i lokalnim razinama. Organizirati i provoditi promotivne medijske kampanje za predstavljanje Nacionalnog programa.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Rok: 30. lipanj 2006.

6. Organizirati i sustavno provoditi istraživanja javnog mišljenja o korupciji.

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Rok: Kontinuirano

7. Organizirati i sustavno provoditi edukaciju za učenike osnovnih i srednjih škola te studente o štetnosti korupcije.

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Rok: Kontinuirano

8. U suradnji s udrugama gospodarstvenika promovirati etičke norme u poslovanju.

Nositelj: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Rok: Kontinuirano

VIII PROVEDBA PROGRAMA

Politička volja i odlučnost vlasti presudne su za suzbijanje korupcije. Izradom i usvajanjem nacionalnog programa Vlada Republike Hrvatske pokazuje nedvojbenu političku volju.

Po svojoj prirodi, korupcija je problem kojim se mogu i moraju baviti izvršna i sudbena vlast pa je obveza provedbe Nacionalnog programa na Vladi Republike Hrvatske.

Ozbiljno, odgovorno i temeljito analiziran je problem korupcije. Kada se koristi izraz analiza kod određenja zadataka i rokova, ne odgađa se nužna i odlučna akcija, već se ona ostvaruje uključivanjem struke, znanosti i javnosti. Slijedom toga Vlada Republike Hrvatske je odlučna u namjeri da do kraja ovog mandata problem korupcije svede na razinu na kojoj ona neće biti zapreka društvenom, gospodarskom i političkom razvoju, a građani je neće doživljavati kao presudnu smetnju svojih sloboda, prava i interesa.

To je razlog više da Vlada Republike Hrvatske predloži:

1. Osnivanje Nacionalnog vijeća za suzbijanje korupcije kojeg trebaju činiti zastupnici, predstavnici poslodavaca, predstavnici sindikata, predstavnici nevladinih udruga koje se bave korupcijom, nezavisni stručnjaci i predstavnici medija.
2. Predsjednik Nacionalnog vijeća za suzbijanje korupcije treba biti iz redova oporbe.
3. Vijeće nadzire provedbu ovog Programa, predlaže mjere za njegovo izvršenje. Ono neće obavljati poslove iz nadležnosti Vladinih tijela i institucija, neće operativno djelovati već će ocjenjivati načine i rezultate provedbe Nacionalnog programa.

* * *